

UCHWAŁA NR XXXVIII/348/2022
RADY GMINY GOŁUCHÓW

z dnia 21 czerwca 2022 r.

w sprawie: zaopiniowania projektu Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zmianami), w związku z art. 38b ust.2 pkt 2d ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 503), Rada Gminy Gołuchów uchwala co następuje:

§ 1. Opiniuje pozytywnie projekt audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego, przekazany przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego pismem oznaczonym DAP.42.14/2022 z dnia 6 czerwca 2022 roku, w zakresie obszaru gminy Gołuchów, z następującymi uwagami:

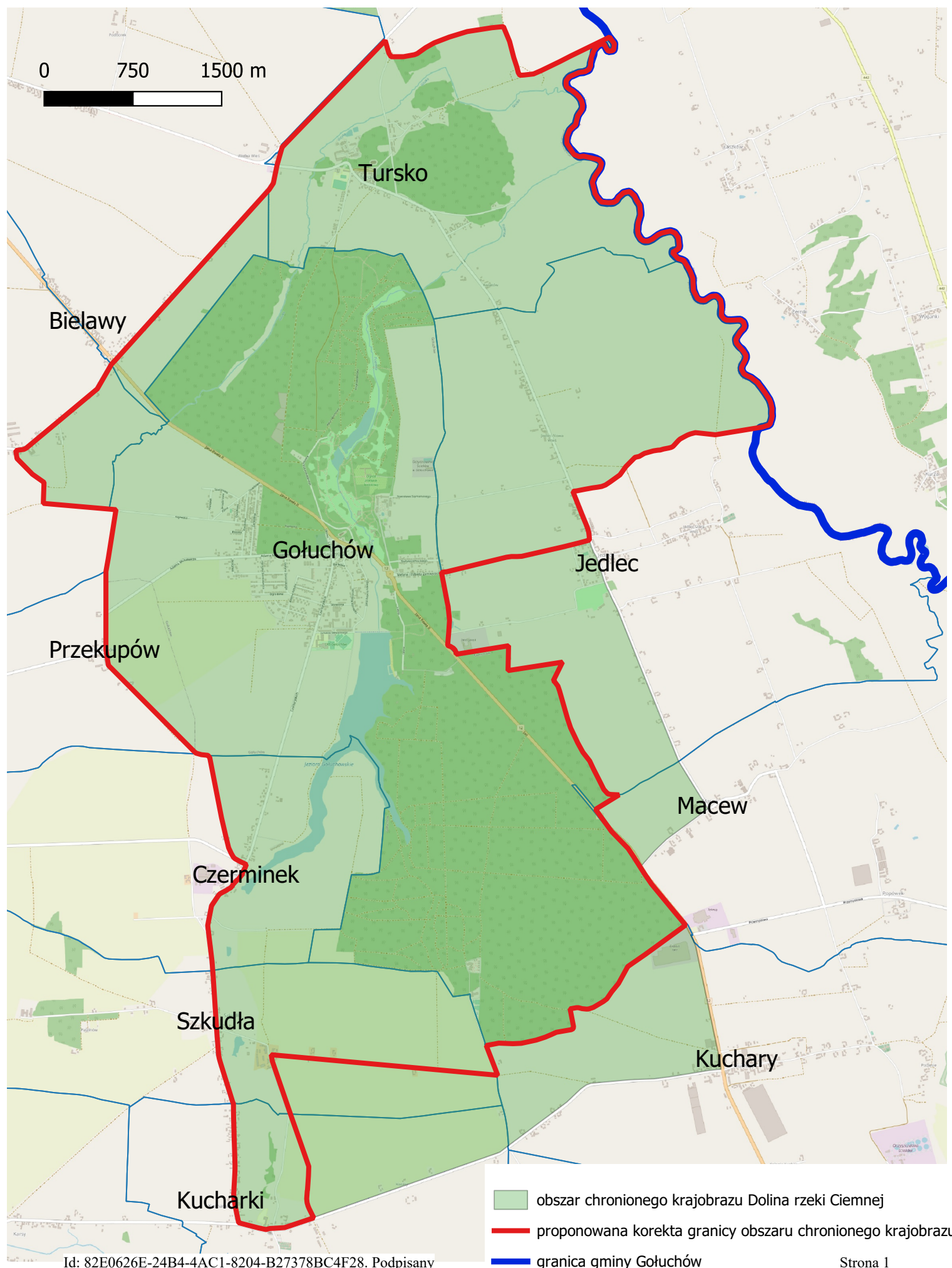
- proponuje się wprowadzenie korekty granic obszaru chronionego krajobrazu, zgodnie z zaproponowanym przebiegiem stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały,
- proponuje się przeredagowanie zapisów lit. a w dziale II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów w pkt 2.13) (str 18) lub korektę granic przedpola ekspozycji,
- propozycja usankcjonowania istotnego pomnika przyrody jakim jest Aleja pomnikowa – lipa drobnolistna na odcinku drogi powiatowej od miejscowości Gołuchów, aż do końca miejscowości Kucharki.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gołuchów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tomasz Pawlak

Uzasadnienie

Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego opracowało, zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 503), audyt krajobrazowy dla województwa wielkopolskiego.

Procedurę zainicjowała Uchwała nr 1575/2016 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z 4 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia audytu krajobrazowego dla województwa wielkopolskiego oraz wyznaczenia jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania.

Celem opracowania audytu krajobrazowego jest identyfikacja krajobrazów występujących na całym obszarze województwa, określenie ich cech charakterystycznych i unikatowych oraz ocena wartości krajobrazów. Charakterystyka i ocena wyznaczonych jednostek pozwala na wskazanie w województwie krajobrazów priorytetowych, czyli szczególnie cennych dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe. Zaliczone do nich te, które znajdują się w obrębie obszarów objętych ochroną prawną, jakimi są: parki kulturowe, parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu, jak i zidentyfikowane w trakcie sporządzania audytu. Dla wszystkich krajobrazów priorytetowych wskazuje się zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazu oraz określa rekomendacje i wnioski dotyczące ich kształtowania i ochrony.

Dla samorządów lokalnych najbardziej istotne jest to, że wyniki audytu krajobrazowego muszą być uwzględniane w takich dokumentach planistycznych sporządzanych dla gmin, jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, z tego też względu będą one miały istotny wpływ na kształtowanie lokalnej polityki przestrzennej.

Podstawę merytoryczną opracowania stanowią: art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie audytu krajobrazowego (Dz. U. z 28 lutego 2019 r. poz. 394), które określiło szczegółowy zakres i metodologię audytu, w tym kryteria wydzielania i oceny poszczególnych krajobrazów.

Opracowanie składa się z części opisowej (zawierającej m.in. opis metody wyznaczania krajobrazów i ich oceny, klasyfikację zidentyfikowanych krajobrazów, wskazania dotyczące ochrony krajobrazów priorytetowych), tabelarycznej (zestawienia i wykazy krajobrazów), graficznej (przedstawienie zasięgów poszczególnych zidentyfikowanych krajobrazów na mapach) i dokumentacji fotograficznej.

Na terenie województwa wielkopolskiego zidentyfikowano 2486 krajobrazów, w tym 119 krajobrazów priorytetowych. Dla każdego krajobrazu priorytetowego przygotowano:

- charakterystykę, w tym opis struktury, cechy przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe krajobrazu,
- wykaz i ocenę zagrożeń dla możliwości zachowania wartości krajobrazów,
- rekomendacje i wnioski dotyczące ochrony i kształtowania krajobrazów,
- lokalne formy architektoniczne zabudowy.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego pismem z dnia 6 czerwca 2022 r. ozn. DAP.42.14/2022 zwrócił się z wnioskiem do Rady Gminy Gołuchów o zaopiniowanie projektu audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego.

Na terenie gminy Gołuchów wyznaczono jeden krajobraz priorytetowy o nazwie „Gołuchów” obejmujący park-arboretum. Szczegółowy opis wraz z wskazaniem dotyczącym ochrony i kształtowania krajobrazu oraz zabytkowej zabudowy zawarto w części E. Priorytety, w podrozdziale E.4. Analiza priorytetów pod pozycją ID974. Wyszczególniony krajobraz priorytetowy „Gołuchów” uwzględnia walory i charakterystykę omawianego krajobrazu, określa i ocenia zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazu oraz formułuje rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony ww krajobrazu priorytetowego. Krajobraz „Gołuchów” nie określa natomiast lokalnych form architektonicznych zabudowy. Analizy Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego wykazały, że obszar parku z licznymi zabytkowymi obiektami, a także tereny przyległe z zagrodą zwierząt i lasem, są to tereny unikatowe w skali kraju i wymagają wyższej ochrony. Kierunkiem działania tego obszaru będzie stworzenie parku kulturowego Gołuchowski Park Kulturowy Książąt Czartoryskich oraz uznanie za pomnik historii, mowa tutaj o zespole zamkowym i parku w Gołuchowie. Należy podkreślić, że tego typu działanie na pewno podnosi rangę samego parku na terenie naszej gminy i na pewno wzmacnia jej atuty w aspekcie turystyczno-krajobrazowym.

W odniesieniu natomiast do Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Ciemnej” przyjęto kilka uwag, gdyż wprowadzone zapisy i rekomendacje w dokumencie audytu mogą w negatywny sposób wpłynąć na dalszy, przyjęty kierunek rozwoju gminy Gołuchów. Pierwsza z uwag dotyczy zaproponowania korekty granic samego obszaru chronionego. Dotychczasowa linia przebiegu granic nie znalazła w pełni odniesienia do faktycznych

powiązań przyrodniczych i krajobrazowych względem doliny rzeki Ciemnej. Granica obszaru chronionego, prawdopodobnie dla uproszczenia opisowej lokalizacji granic obszaru uzgodniona umownie została wzdłuż wyodrębnionych ciągów komunikacyjnych. Takie podejście spowodowało, że obszar chroniony uwzględnił tereny, które nie posiadają powiązania faktycznego z doliną rzeki Ciemnej. Mowa tutaj o terenach w obrębie Jedlec, Macew, Kuchary oraz Kucharki, czyli część wschodnia obszaru oraz część południowa obszaru. Dolina rzeki Ciemnej od strony południowo - wschodniej otulona jest zwartym kompleksem leśnym (3b), co dodatkowo stanowi barierę w kontekście odbioru samej doliny. Granica kompleksu leśnego (ściana lasu) mogłaby stanowić o naturalnym kształcie granic obszaru o i tak znacznym oddaleniu od faktycznej doliny. Dodatkowo część wschodnia i południowa obszaru, z uwagi na określone uwarunkowania - drogę krajową nr 12, przebieg istniejącej infrastruktury przesyłowej (ropociąg, gazociąg wysokiego ciśnienia) uległa określonemu rozwojowi w zakresie zabudowy produkcyjno- magazynowo-usługowej. Zmniejszenie granic obszaru pozwoliłoby na płynniejszy rozwój terenów zainwestowanych oraz nowoprojektowanych w przyjętych oraz przygotowywanych planach miejscowych. Powyższe rozważania potwierdza także przygotowany przez Państwa projekt dokumentu audytu, który na wskazanych do korekty obszarach nie identyfikuje żadnych walorów estetyczno-widokowych w krajobrazie powiązanych z doliną rzeki Ciemnej.

Proponuje się także przededagowanie zapisów lit. a w dziale II. Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów w pkt 2.13) (str 18) lub korektę granic przedpoła ekspozycji.

Szerokie wykluczenie możliwości realizacji obiektów budowlanych w przedpołu ekspozycji wyłącza np. możliwość planowanej rozbudowy istniejącej w tym obszarze gminnej oczyszczalni ścieków oraz realizację innych zadań celu publicznego. Zapisy wykluczają również budowę pozostałych obiektów budowlanych (prócz obiektów zagospodarowania turystycznego), a w wyznaczonym przedpołu ekspozycji znajdują się istniejące zabudowy zagrodowe oraz mieszkaniowe jednorodzinne. W związku z powyższym warto przeanalizować zapisy ograniczające zabudowę pod tym kątem. W dokumencie studium gminy Gołuchów przyjęto na przykład propozycje granic przedpoła ekspozycji z pominięciem zainwestowanych terenów przy drogach publicznych.

Kolejną uwagą jest wprowadzenie do zapisów audytu istotnego pomnika przyrody jakim jest Aleja pomnikowa – lipa drobnolistna na odcinku drogi powiatowej od miejscowości Gołuchów, aż do końca miejscowości Kucharki.

Proponuje się przyjęcie w opracowaniu jednorodnego opisu dla alei pomnikowej wzdłuż całej drogi powiatowej 4345P. W opracowaniu audytu w – Obszarze Chronionego Krajobrazu wskazano „zabytkową aleję lipowo-jesionową z Gołuchowa do Czerminka”, „szpaler lipowy w Kucharkach” co prawdopodobnie wynika z funkcjonujących kart gminnej ewidencji zabytków. Wprowadzone zapisy dotyczące „zabytkowej alei lipowo-jesionowej z Gołuchowa do Czerminka” mogą stanowić najprawdopodobniej szpaler drzew w innej lokalizacji - Przekupów (w obrębie Gołuchów) do miejscowości Czerminiek. Przy wskazanej drodze powiatowej 4345P nie zidentyfikowano jesionów, a jedynie lipę drobnolistną, co potwierdza decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu nr Rej. 456/82 z dnia 1 kwietnia 1989 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody alei pomnikowej na odcinku ok 6 km. Przedmiotowa aleja nie posiada wpisu do rejestru zabytków i nie jest objęta formą ochrony w rozumieniu art. 7 przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Aleja jest natomiast ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków, lecz tylko fragmentarycznie, wg wskazań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Delegatury w Kaliszu, co do zastosowanego nazewnictwa „aleja jesionowo-lipowa”, „szpaler przydrożny lipowy”. Proponuje się przyjęcie alei pomnikowej wzdłuż całej drogi powiatowej i rezygnację z fragmentarycznego podejścia jakie przyjęto w Gminnej Ewidencji Zabytków, wg miejscowości.

Uwzględnienie powyższych uwag w przedstawionym dokumencie audytu krajobrazowego pozwoli na dalszą ochronę wartościowych i cennych przyrodniczo terenów, a jednocześnie pozwoli na zrównoważony i korzystny rozwój gminy Gołuchów.